

Overzicht voorzieningen en ondersteuningsmogelijkheden voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid

Zo zelfstandig mogelijk wonen en meedoen in Oosterhout

Overzicht voorzieningen en ondersteuningsmogelijkheden voor inwoners met een psychische kwetsbaarheid

Zoals opgenomen in het 'beleidskader regionale maatwerkvoorziening beschermd wonen regio Breda 2021 – 2025' is het de ambitie is om met de gemeenten in beschermd wonen regio Breda¹ gezamenlijk te zorgen voor voldoende voorzieningen en ondersteuningsmogelijkheden voor mensen met een psychische kwetsbaarheid. Doel is dat inwoners met een psychische kwetsbaarheid in de gehele regio zo zelfstandig mogelijk in de wijk kunnen wonen en mee kunnen doen.

We vinden het belangrijk dat het begrip positieve gezondheid² hierbij wordt gehanteerd. In het concept positieve Gezondheid staat een betekenisvol leven centraal. Gezondheid wordt niet meer gezien als de af- of aanwezigheid van ziekte, maar draagt bij aan het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan, en om zoveel mogelijk eigen regie te voeren. Er worden zes dimensies onderscheiden bij positieve gezondheid. Alle voorzieningen en ondersteuningsmogelijkheden die gemeenten realiseren dragen aan tenminste aan één van deze dimensies bij:

1. **Lichaamsfuncties:** medische feiten, medische waarnemingen, fysiek functioneren, klachten en pijn, energie
2. **Mentaal welbevinden:** cognitief functioneren, emotionele toestand, eigenwaarde/zelfrespect, gevoel controle te hebben, zelfmanagement en eigen regie, veerkracht
3. **Zingeving:** zingeving/meaningfulness, doelen/idealen nastreven, toekomstperspectief, acceptatie
4. **Kwaliteit van leven:** kwaliteit van leven/welbevinden, geluk beleven, genieten, ervaren gezondheid, lekker in je vel zitten, levenslust, balans
5. **Meedoen:** sociale en communicatieve vaardigheden, betekenisvolle relaties, sociale contacten, geaccepteerd worden, maatschappelijke betrokkenheid, betekenisvol werk
6. **Dagelijks functioneren:** basis algemeen dagelijkse levensverrichtingen, werkvermogen, gezondheidsvaardigheid.

Voor het bepalen van het gewenste lokale voorliggende voorzieningsniveau dat de gemeenten in regio Breda nastreven, is uitgegaan van de uitgangspuntennotitie 'Opvang en bescherming in regio Breda' die de gemeenteraden van de gemeenten uit regio Breda op 12 december 2017 hebben vastgesteld. Het voorzieningenniveau is in samenwerking opgesteld door de gemeenten uit de regio Breda, waarin ook de input van belangrijke maatschappelijke partners en ervaringsdeskundigen is verwerkt.

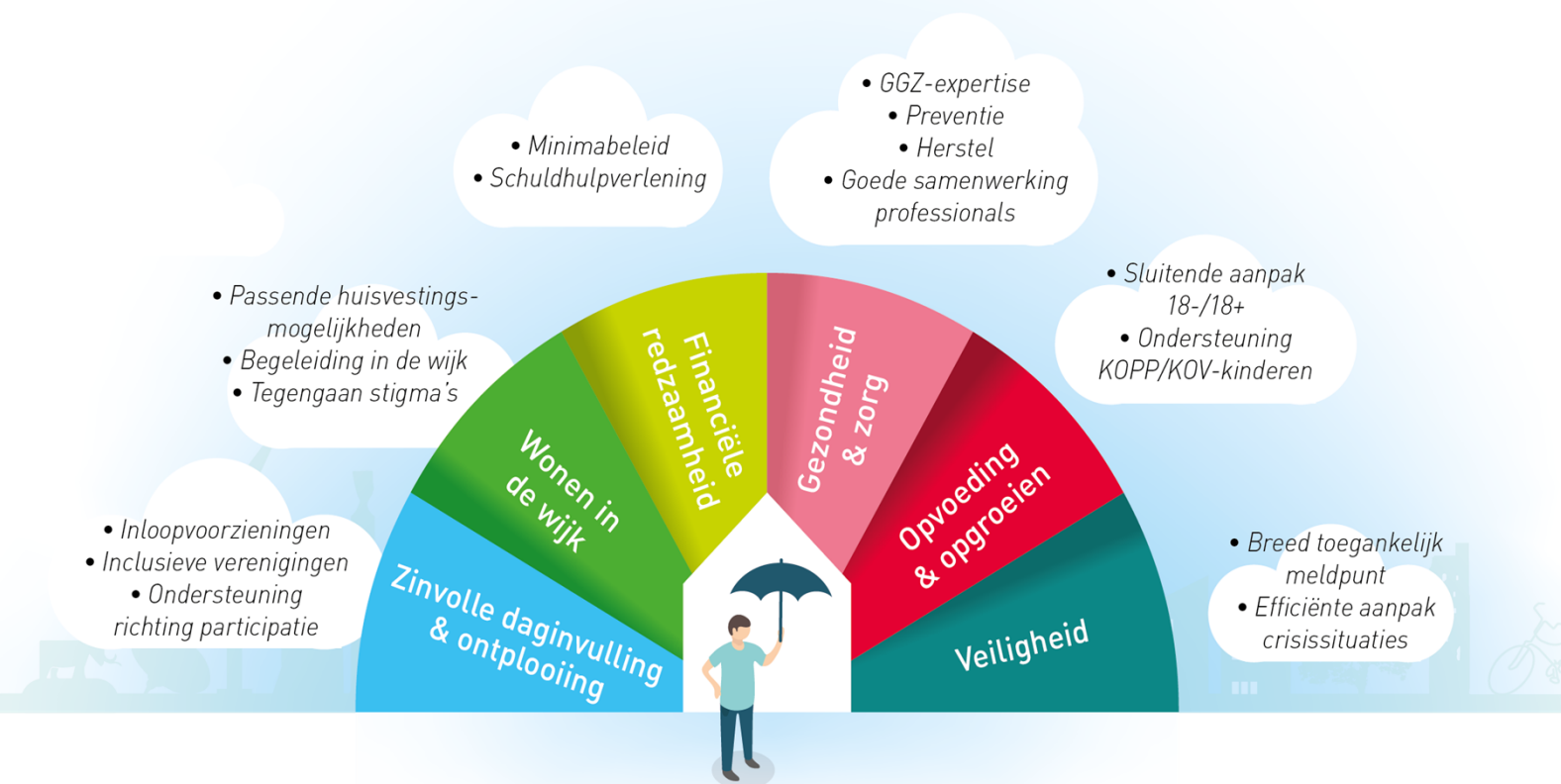
Het voorzieningenniveau is een overzicht van wat er lokaal nodig is om de doordecentralisatie beschermd wonen inhoudelijk, vanuit inwonersperspectief, tot een succes te maken. Daar waar partijen samenwerken is het hierbij uiteraard van belang dat deze zo veel mogelijk dezelfde taal spreken en dat deze de belangen van de cliënt in gezamenlijkheid dienen. Het voorzieningenniveau betreft op hoofdlijnen en ingedeeld op basis van verschillende levensgebieden wat elke gemeente lokaal moet organiseren en

¹ De regio bestaat uit gemeenten Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Moerdijk, Oosterhout en Zundert.

² Huber, M., et al. How should we define health?, 2011.

realiseren. De afzonderlijke gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor de invulling hiervan, rekening houdend met de lokale context en samenwerkingsafspraken. Dit document bevat deze invulling voor Oosterhout.

Het afgesproken voorzieningenniveau (de optelsom van de in de gekleurde kaders opgenomen opgaven in dit document) is tevens van belang als randvoorwaarde voor een succesvolle regionale samenwerking. Het is van belang dat er in elke gemeente in regio Breda een solide basis van preventie, zorg en ondersteuning aanwezig is. Het is voorstelbaar dat niet alle gemeenten op 1 januari 2021 op alle onderdelen volledig kunnen voldoen aan alle elementen. Afgesproken is dat gemeenten in regio Breda gezamenlijk ambtelijk en bestuurlijk toezien op de monitoring en doorontwikkeling van het bereiken van het samen vastgestelde gewenste lokale voorzieningenniveau.

Indeling levensgebieden voorzieningenniveau psychische kwetsbaarheid Oosterhout

Zinvolle daginvulling & ontplooiing

Het is van groot belang dat inwoners zoveel mogelijk meedoen in de samenleving. Zinvolle daginvulling is essentieel voor herstel. Het brengt structuur en ritme in de dag en bovendien brengt meedoen in de samenleving zelfvertrouwen en stabiliteit.

De gemeente zorgt voor:

Een inclusieve samenleving door te stimuleren dat organisaties en bedrijven mensen met een psychische kwetsbaarheid mee laten doen bij hun organisatie of bedrijf. Hierbij kunnen zij meedoen aan trainingen om signalen te herkennen en kunnen ze rekenen op ondersteuning als dat nodig is; snel, tijdig en op maat.

Op grond van de Participatiewet heeft de gemeente een re-integratieverantwoordelijkheid voor mensen met een arbeidsbeperking. Ook deze groep moet de mogelijkheid hebben om deel te nemen aan het arbeidsproces. Bij een zinvolle dagbesteding is het belangrijk dat het een wederkerige dienst is. Mensen moeten kunnen investeren in zichzelf en in de organisatie. Het streven hierbij is om deze arbeidsdeelname zoveel mogelijk bij reguliere werkgevers plaats te laten vinden. Het Werkgeversservicepunt West-Brabant speelt (samen met zorgaanbieders) een belangrijke rol bij het benaderen van werkgevers om **werkplekken** te zoeken voor de doelgroep. Om meer betrokkenheid bij werkgevers te krijgen en meer werkgevers te kunnen bereiken wordt binnen de arbeidsmarktregio West-Brabant op dit moment gewerkt aan het opzetten van een netwerk Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MetWerk). Indien het voor een persoon met een arbeidsbeperking nog niet mogelijk is om bij een reguliere werkgever te werken, bestaat in een aantal gevallen de mogelijkheid van een (tijdelijk) dienstverband bij een sociaal werkbedrijf, voor Oosterhout is dit **MidZuid**. Hierbij is het uitgangspunt dat de werknemer **zo regulier mogelijk** werkt. De verdere **ontwikkeling** van de werknemer is dan ook een belangrijk uitgangspunt.

Zo veel mogelijk getrainde oren en ogen in de wijk (meer 'signaleren met' en minder 'signaleren over') en ondersteund buurtpreventieteams met de juiste kennis en attitude en biedt buurtbewoners mogelijkheden om te leren hoe zij een passende houding aan kunnen nemen. Ook worden initiatieven om schaamte en stigma tegen te gaan ondersteund.

Lokale organisaties worden gestimuleerd deel te nemen aan een door de gemeente aangeboden **training 'oren en ogen in de wijk'**. Deze wordt meerdere keren per jaar, afhankelijk van de behoefte, aangeboden en is er op gericht kennis van mensen met een psychische kwetsbaarheid te vergroten en goed om te kunnen gaan met signalen van verward gedrag. Daarnaast heeft gemeente Oosterhout een ZonMw subsidie toegekend gekregen om de cursus **Mental Health First Aid** (MHFA) aan te kunnen bieden (die

een verdere verdieping geeft op dit terrein, verzorgd aan diverse medewerkers binnen de eigen organisatie en bij partners.

We onderzoeken daarnaast naar andere middelen om stigma's te slechten, bijvoorbeeld door het vertonen van een film, het organiseren van voorstellingen of ervaringsdeskundigen wat te laten vertellen op scholen. Het heeft de voorkeur om deze activiteiten zo veel mogelijk te plaats te laten vinden tijdens reeds bestaande bijeenkomsten.

Afstemming tussen (in)formele zorg en verenigingen/vrijwilligers.

In september 2019 is de website **inoosterhout.nl** gelanceerd. Via de site zijn alle sport- en culturele activiteiten in Oosterhout te vinden en kan iedereen zich inschrijven voor activiteiten. Alle huisartsenpraktijken in Oosterhout zijn bekend gemaakt met deze website. Verschillende verenigingen hebben **teams voor mensen met een psychische kwetsbaarheid**³. Daarnaast kunnen mensen terecht bij het **sportloket van MOOVE**, waar ze ondersteund kunnen worden bij het zoeken naar gepast sport- en beweegaanbod. De sportcoaches van MOOVE blijven hun kennis over hoe mensen met een psychische kwetsbaarheid zo regulier mogelijk kunnen meedoen ontwikkelen. Het heeft, in het kader van de inclusiegedachte, hierbij de voorkeur dat (als men dat kan en wil) mensen met een psychische kwetsbaarheid deelnemen aan **reguliere teams**.

Binnen het programma de Brede buurt zetten we **sport-, cultuur- en lees- en mediacoaches** in op het versterken van de eigen mentale, sociale en lichamelijke kracht van bewoners zodat ze zo veel als mogelijk zelfstandig mee kunnen doen aan de samenleving. Deze coaches worden onder meer ingezet bij dagbestedingsactiviteiten van zorgaanbieders. Net zoals de aanlopen (zie pag. 6) kunnen zij mensen stimuleren lid te worden van een (sport)vereniging, dit kan uiteraard ook in een regulier team als mensen dat willen en kunnen.

In het **Digi-Taalhuis** van Theek5 kan iedereen werken aan digitale- en/of taalvaardigheden via (digitale) cursussen of door in contact te komen met een taalvrijwilliger. Daarnaast verzorgt Theek5 cursussen en workshops op het gebied van creatieve ontwikkeling die laagdrempelig en betaalbaar zijn. De cursussen en workshops die worden gegeven, zijn niet diplomagericht, waardoor er in groepsverband ontspannen een cursus kan worden gevolgd⁴.

Theek5 kent ook een **Informatiepunt Digitale Overheid** wat mensen op weg helpt met vragen over onder meer DigiD, belastingen en toeslagen, AOW, werk en uitkering, de nieuwe donorwet, inburgering,

3 Voorbeelden hiervan zijn: voetbalvereniging Oosterhout (VVO) heeft een team voor kinderen met een stoornis in het autisme spectrum: Plusvoetbal. Voetbalvereniging TSC heeft een gemixt team waar mensen met een psychische stoornis of beperking deel van uitmaken: G-Toppers Team. En ook honk- en softbalvereniging Twins heeft een G-team. H19 heeft in drie disciplines speciale G groepen : Muziek, Dans en Tekenen/schilderen. Deze groepen werken toe naar twee grote evenementen per jaar waarbij integratie/inclusie centraal staat. Op de Warande bestaat een zwemgroep van zo'n 15 deelnemers met psychische problematiek, onder begeleiding van Impegno. Doel van deze activiteit is (sociale) activering. Er is al een aantal voorbeelden bekend van deelnemers die na verloop van tijd weer aan het werk zijn gegaan, nadat ze voldoende zelfvertrouwen kregen door de zwemgroep.

4 Elk jaar geven zo'n 25 docenten les aan ongeveer 700 cursisten.

rijbewijs, zorg, studiefinanciering en verkeersboetes. Zo nodig wordt doorverwezen naar diverse maatschappelijke organisaties. De insteek hierbij is op zo'n manier hulp bieden dat mensen deze zaken in de toekomst vervolgens zo veel mogelijk zelf kunnen regelen.

Mogelijkheden voor matching en ondersteuning bij vrijwilligerswerk.

Via het digitale platform **Oosterhoutvoorelkaar** worden vraag en aanbod van vrijwilligers⁵ bij elkaar gebracht. Sommige matches ontstaan op eigen kracht van burgers, andere matches komen tot stand door actieve koppeling van Surplus. Via het platform kan een vrijwilliger een hulpvrager helpen bij een technische klus of kunnen mensen elkaar vinden die op zoek zijn naar een maatje (om bijvoorbeeld samen te sporten). Met 1-op-1 contact van vrijwilligers uit de wijk en/of ervaringsdeskundigen kunnen mensen behorende tot de doelgroep in de praktijk het vertrouwen opbouwen dat ze er weer zelfstandig op uit kunnen.

Voldoende open toegankelijke zinvolle daginvulling waarvan het gebruik en kwaliteit geëvalueerd wordt. Wanneer deze algemene voorzieningen niet afdoende zijn, zorgt de gemeente voor passende maatwerkvoorzieningen. Dagbestedingsactiviteiten en 1-op-1 begeleidingsgesprekken met cliënten vinden zoveel mogelijk in de reguliere samenleving plaats.

Eind 2019 is besloten om het Floraliapark te benoemen tot locatie voor **vrij toegankelijke dagbesteding en begeleiding**. De beleidsnota dagbesteding en begeleiding bouwt voort op dit initiatief. Deze voorzieningen moeten zo veel mogelijk plekken van ontmoeting en verbinding in de wijk worden, die vrij toegankelijk zijn voor inwoners met en zonder kwetsbaarheid. Met deze laagdrempelige voorzieningen willen we de maatschappelijke waarde van dagbestedingsactiviteiten verbreden zodat meerdere groepen inwoners en de omgeving hiervan kunnen profiteren.

Daarnaast zijn de **drie activiteitencentra en drie dorpshuizen** die dienen als ontmoetingsplek in de wijk / het dorp, waar iedereen terecht kan en vrijwilligers activiteiten kunnen organiseren. In deze centra worden voorzieningen aangeboden die voor iedereen toegankelijk zijn. De sociaal werkers in de activiteitencentra coachen bezoekers en activiteitenbegeleiders op inclusiviteit. Mensen met een psychische kwetsbaarheid kunnen in veel gevallen ook **vrijwilligerswerk** doen, of aansluiten bij **reguliere activiteiten**, niet alleen bij activiteiten die specifiek voor hen zijn bedoeld. De activiteiten in de activiteitencentra zijn gericht op ondersteuning van zelfredzaamheid en participatie binnen de Oosterhoutse samenleving. Meer op mensen met een psychische kwetsbaarheid gericht, bevindt zich in de activiteitencentra een inloofunctie die onder de naam van **'Aanlopen'** wordt vormgegeven. Deze bieden een laagdrempelige plaats in de buurt waar kwetsbare burgers terecht kunnen voor sociale steun, het ontwikkelen van hun netwerk en participatie. De Aanlopen in Oosterhout worden verzorgd door GGZ-

⁵ Oosterhoutvoorelkaar kende in de eerste helft van 2020 1476 vrijwilligers, 540 particuliere hulpvragen en 440 hulpvragen vanuit organisaties.

Breburg. Periodiek verzorgen de sportcoaches van MOOVE, centrum voor de kunsten H19 en bibliotheek Theek5 **laagdrempelige activiteiten bij de aanlopen** om een brug te slaan richting reguliere activiteiten. Verschillende inloopvoorzieningen⁶ in regio Breda hebben periodiek overleg om van elkaar te leren en hun werkwijze en visie op elkaar af te stemmen. Dit om bijvoorbeeld hun openingstijden op elkaar af te stemmen, zodat er op zo veel mogelijk momenten een aanloop in de buurt open is. Daarnaast ontwikkelen de inloopvoorzieningen instrumenten om de waarde van ontmoeting voor het herstel van de inwoners zichtbaar te maken. Ook is er in de Bunthoef een inloop voor volwassenen met een autismespectrumstoornis en een normale tot hoge begaafdheid (**Autopia**). In de Sint Antoniuskerk, Verrijzeniskerk en Basilië worden ook **open inlopen** voor kwetsbare Oosterhouters georganiseerd. Samen met Thuisvester wordt onderzocht zowel welke ontmoetingsruimten van Thuisvester kunnen worden ingezet voor (sociale) activiteiten ter bevordering van ontmoeten, zelfredzaam blijven en eenzaamheid tegengaan.

Een maatwerkvoorziening **Wmo begeleiding** biedt daarnaast indien nodig oplossingen voor inwoners die door hun beperkingen (deels) onvoldoende houvast aan deze initiatieven hebben om hun vaardigheden te verbeteren of te behouden en/of om gedragsproblemen te reguleren. Dagbesteding vanuit de Wmo vindt in toenemende mate in de samenleving plaats, zo bieden diverse aanbieders dagbesteding aan in activiteitencentra en dorpshuizen. De gemeente staat in nauw contact met de zorgaanbieders begeleiding en streeft continue verbetering van zorg na. Zo onderzoeken we in de nabije toekomst bijvoorbeeld op welke wijze we aanbieders kunnen stimuleren dat ze het eigen initiatief van mensen met een psychische kwetsbaarheid om activiteiten op te zetten (voor en door de doelgroep) optimaal ondersteunen.

Betere aansluiting vanuit de Wmo en de Participatiewet met het oog op zinvolle daginvulling, op basis van herstelbenadering en mogelijkheden om te klimmen op de participatieladder. Zet ook in op arbeidsmatige dagbesteding.

In het kader van re-integratie kunnen inwoners vanuit de participatiewet onder meer een werkstage of **proefplaatsing** bij een werkgever, scholing of een participatieplaats aangeboden krijgen. Indien redelijkerwijs van een reguliere werkgever niet kan worden verwacht dat hij een persoon vanwege lichamelijke, verstandelijke of psychische beperkingen in dienst neemt kan de gemeente beschut werk aanbieden. Voor mensen met een licht verstandelijke beperking (LVB) bieden Prisma en Amarant tevens ondersteuning bij **loopbaanontwikkeling** bij een regulier bedrijf. Voor mensen met een psychische kwetsbaarheid worden verschillende trajecten ingezet variërend van zinvolle invulling van de dag tot IPS **individuele steun en plaatsing** (IPS), **werkprojecten** en **jobcoaching** bij een reguliere werkgever.

Het bezoeken van vrij toegankelijke dagbestedingsvoorzieningen als Floralia dragen bij aan het zetten van de stap op de participatieladder richting betaald werk. We zetten in op het zo veel mogelijk benutten van **participatiemogelijkheden van mensen bij dagbestedingsvoorzieningen**, zodat ze kunnen meedoen op de best passende plek. We faciliteren hierbij zo veel mogelijk flexibel op- en afschalen door een goede aansluiting te vinden tussen vrij toegankelijke voorzieningen, Wmo maatwerk en trajecten vanuit de participatiewet. Daarnaast heeft bijvoorbeeld Surplus ongeveer 350 vrijwilligers in dienst, wat voor een deel van hen helpend is om de afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen. Het streven is dat iemand

⁶ Onder meer GGZ Breburg, het Annahuis, de Augustinus parochie/ Protestantse gemeente NoorderBeemden en de inloop van ervaringsdeskundigenorganisatie Fameus.

uiteindelijk zo regulier mogelijk aan het werk gaat. Dit betekent dat er gewerkt wordt aan ontwikkeling zodat stappen gezet kunnen worden op de participatieladder. Op dit moment zijn er echter nog enkele wettelijke schotten tussen verschillende vormen van participatie. Hierdoor is het soms moeilijk om stappen te zetten, zeker als het risico op een terugval bestaat. Het kabinet heeft deze problematiek inmiddels onderkent en is gestart met het project 'simpel switchen in de participatieketen'.

Wonen in de wijk:

Om mensen zo zelfstandig mogelijk in de wijk te laten wonen is het van belang dat er voldoende passende en betaalbare woningen zijn, waarbij ook de noodzakelijke hulp en ondersteuning ter beschikking is. Wonen in een herstelbevorderend milieu is een essentiële randvoorwaarde om mensen met een psychische kwetsbaarheid zich een plek in de samenleving te laten verwerven. Hiermee wordt onder andere een stabiele directe woonomgeving, dicht bij relevante voorzieningen bedoeld. Dit geldt ook voor het zo veel mogelijk kunnen blijven wonen in de eigen woonomgeving en bij het eigen sociale netwerk, tevens ter bescherming van ontwikkelkansen van eventueel betrokken kinderen. Het is belangrijk dat draagkracht en draaglast in de wijk op orde gehouden wordt.

De gemeente zorgt voor:

Voldoende diverse, passende en betaalbare huisvestingsmogelijkheden voor mensen met een psychische kwetsbaarheid (tevens op het gebied van zelfstandig wonen met ambulante ondersteuning). Dit doen we in overleg met de woningcorporaties.

Thuisvester zet via het streefhuurbeleid in op het vergroten van het aantal **goedkopere huurwoningen** in Oosterhout. Thuisvester stelt daarnaast jaarlijks 12 woningen in de gemeenten Oosterhout, Geertruidenberg en Zundert beschikbaar voor mensen die **uitstromen vanuit intramuraal beschermd wonen**. Dit om te voorkomen dat cliënten waarmee het beter gaat, onnodig lang in een instelling blijven wonen. Indien de verwachte uitstroom van cliënten stijgt zal Thuisvester het aantal beschikbare woningen verhogen. Ook voeren we het gesprek hierover in de regio zodat de huisvesting vanuit beschermd wonen en maatschappelijke opvang overal in onze regio goed geregeld wordt. Hiervoor is in november 2020 een **regionaal huisvestingsplatform** voor Breda en omgeving opgericht, waaraan corporaties, gemeenten (vanuit zowel wonen als het sociaal domein), zorgaanbieders en ervaringsdeskundigen deelnemen.

Oosterhout verleent (ex-)gedetineerden hulp en ondersteuning op de terreinen van werk en inkomen, onderdak, ID –bewijs, schulden en zorg. De ex- gedetineerde is in principe zelf verantwoordelijk om zich, wanneer noodzakelijk, tijdig in te schrijven als woningzoekende in de gemeente waar hij wil gaan wonen. Conform het convenant en de handreiking “Richting aan Re-integratie: In de praktijk’ Handreiking Convenant Re-integratie van (ex-) gedetineerden” moeten de gemeenten zo veel mogelijk zorgen voor continuïteit van bestaand onderdak bij kortdurende detentie. In de praktijk betekent dit dat bekeken kan worden of de vaste lasten, maximaal een half jaar, doorbetaald kunnen worden. Onderzocht wordt, of (een deel van) de kosten ook uit de eigen middelen van de gedetineerde voldaan kunnen worden. Is dit niet mogelijk, dan kan voor deze kosten bijzondere bijstand verstrekt worden in de vorm van een renteloze geldlening.

Thuisvester heeft eind 2020 vier appartementen aan de Mathildastraat gerealiseerd voor mensen die met spoed een woning zoeken maar geen urgentie krijgen. Het gaat hier bijvoorbeeld om een woningvraag na scheiding. Doordat een tijdelijk huurcontract van maximaal 2 jaar afgesloten wordt, blijven deze woningen duurzaam inzetbaar. Deze zogenaamde spoedzoekers hebben door omstandigheden op korte termijn een (tijdelijke) woonoplossing nodig, maar komen vanwege te weinig inschrijftijd of te laag inkomen niet in aanmerking voor sociale huur- of koopwoning. De gemeente blijft samen met Thuisvester en Surplus in overleg over de noodzaak en realisatie van aanvullende **alternatieve woon- en contractvormen voor spoedzoekers en dalers**.

Het maken van afspraken met woningcorporaties/verhuurders over het verkrijgen of behouden van de woning bij op- en afschaling van zorg.

In 2021 start gemeente Oosterhout samen met Thuisvester en Kamers met Kansen Brabant een pilot **Kamers met Kansen** in Oosterhout (vooralsnog één woning voor vier jongeren). Kamers met kansen is een woonvoorziening waarin jongeren die ondersteuning nodig hebben samenwonen met andere jongeren en kan een aanvullende laagdrempelige voorziening zijn om te voorkomen dat jongvolwassenen onnodig een beschikking beschermd wonen of verlengde jeugdhulp nodig hebben. Stichting Maatschappelijk Opvang Breda heeft daarnaast **crisisopvangplaatsen voor dakloze jongeren**. De insteek van de crisisopvangplaatsen is dat jongeren er enkele weken verblijven en vervolgens doorstromen naar een duurzame huisvestingsoplossing.

We hebben een voorkeur om mensen die stappen maken met hun herstel te laten blijven wonen waar ze wonen. Ook wanneer iemand bijvoorbeeld wonen in een appartement wat door een zorgaanbieder gehuurd wordt van Thuisvester en hij/zij kan afschalen qua zorg. Uiteraard gaan we hierbij uit van een situatie waarbij blijven wonen op dezelfde plek goed is voor het verder herstel van de inwoner. We gaan in een dergelijke situatie met Thuisvester in overleg om te bekijken of een vergelijkbare wooneenheid verhuurd kan worden aan de zorgaanbieder, zodat de **woning** van de (voormalig) cliënt kan ‘omklappen’ op zijn/haar naam en dat deze niet hoeft te verhuizen.

Gemeente Oosterhout heeft samen met haar zorg- en welzijnspartners aandacht voor **revitalisering van recreatieterreinen**. Bewoning van recreatieterreinen is niet toegestaan. Mensen worden geholpen om zo snel mogelijk een reguliere betaalbare woning in de wijk te vinden. Om deze stap te kunnen zetten hebben wordt in veel gevallen zorg (op meerdere levensgebieden) ingezet.

Begeleiding voor (nieuwe) bewoners in de wijk en buurtgenoten. Het stimuleren van sociale cohesie en inclusieve activiteiten in de wijk. Dit is niet enkel gericht op mensen met een psychische kwetsbaarheid, maar ook op de ontvangende samenleving. Door hiervoor afspraken te maken met woningcorporaties en andere partijen wordt de leefbaarheid verhoogd.

Als samenleving (waaronder burgers, organisaties en de gemeente) moeten we gelijke kansen creëren en sociale uitsluiting tegengaan. Dit doen we door te investeren in sterke sociale verbanden: tussen inwoners onderling (gezin, familie, verenigingsleven, sportclubs, buurtinitiatieven, etc.) en tussen inwoners, (maatschappelijke) organisaties en formele instanties. Deze sociale verbanden (informeel en formeel) vormen de **sociale basis** van onze gemeente. De transformatie in het sociaal domein beoogt een 'beweging naar de voorkant'. In deze beweging willen we meer de kracht van de sociale basis benutten om inwoners in staat te stellen het eigen leven vorm te geven. Meer binnen de samenleving opvangen om te voorkomen dat zwaardere vormen van individuele zorg en ondersteuning nodig zijn.

In Oosterhout willen we de sociale cohesie in de wijken stimuleren omdat de samenleving verandert en de middelen schaarser zijn. Als inwoners op elkaar kunnen terugvallen voelen ze zich vaak veiliger. Bijkomend voordeel is dat hiernaast tevens minder een beroep op zwaardere zorg gedaan hoeft te worden. Dit gaan we doen door (waar mogelijk) de inwoners meer zeggenschap te geven over hun eigen leefomgeving en als overheid hierin te participeren. **Wijkgericht werken** is een manier van werken die dit mogelijk maakt. Inwoners krijgen meer zeggenschap over wat ze belangrijk vinden in hun wijk of dorp. Door te werken met agenda's van de wijk, waarbij het eigenaarschap ook meer bij de inwoner ligt, zowel bij het opstellen als de uitvoering, worden inwoners verantwoordelijk voor hun wijk en dorp. De verwachting is dat deze manier van werken zorg voor meer contact en binding in wijken en dorpen.

Bij uitstroom vanuit intramuraal beschermd wonen naar een woning van Thuisvester wordt vooraf door Thuisvester en de gemeente, een gesprek aangegaan met de desbetreffende persoon om te kijken welke begeleiding nodig is, en deze zorg wordt in overleg met de toegang tot het sociaal domein ingezet. Wanneer iemand in de woning is ingetrokken hebben de **woonconsulenten** van Thuisvester een belangrijke signalerende rol. Zij dragen zorg voor leefbaarheid en sociaal beheer, waaronder leveren van een ongestoord woongenot aan huurders en bijdragen aan een optimale leefomgeving voor de huurder en zijn directe omgeving. De woonconsulenten zijn hier specifiek op getraind. Hierbij zet Thuisvester in op maatwerk voor haar huurders om zo huurders die meer aandacht nodig hebben te ondersteunen en vervuiling en overlast te voorkomen. Ook zet Thuisvester zich in om het draagvlak voor huurders met een psychische kwetsbaarheid te verhogen bij omwonenden, zodat deze deel kunnen gaan uitmaken van het sociale netwerk rondom deze kwetsbare burgers.

Omdat wonen in de wijk door mensen met een psychische kwetsbaarheid steeds vaker zal voorkomen zal regelmatig gecommuniceerd worden over activiteiten genoemd in dit document en daarbij zal de

inclusiegedachte uitgedragen worden. Hiervoor zal in ieder geval ook de **Landelijke Dag Psychische Gezondheid** op 10 oktober jaarlijks benut worden.

Het te allen tijde voorkomen van huisuitzettingen, tenzij er echt sprake is van een onhoudbare situatie. Gemeenten voeren beleid om escalatie te voorkomen en maken hierover afspraken met woningcorporaties.

De **blokkaderegeling** (uitsluiting van het kunnen huren van een corporatiewoning als gevolg van bijvoorbeeld het veroorzaken van ernstige overlast) is aangepast: de termijn van uitsluiting is verlaagd van 3 naar 2 jaar en geldt alleen voor de corporatie waar men is uitgezet (dit was voorheen uitsluiting voor de hele klik-voor-wonen-regio).

Dreigende **ontruimingen** ten gevolge van **huurachterstand** worden altijd gemeld bij het Budget Advies Centrum, in geval van betrokkenheid van kinderen tevens bij het MASS casuïstiekoverleg (zie pag. 26). Voorliggend aan de doorstroomvoorziening / de maatschappelijke opvang in Breda worden samen met Thuisvester alternatieve mogelijkheden/locaties onderzocht voor huisvesting om te voorkomen dat mensen daar gebruik van hoeven te maken.

In 2026 neemt het Rijk een besluit over het wel of niet doordecentraliseren van **maatschappelijke opvang**. Hierbij wordt rekening gehouden met de ervaringen van de doordecentralisatie beschermd wonen. Gemeente Breda blijft totdat een ander besluit wordt genomen onze centrumgemeente voor maatschappelijke opvang. Gezien de inhoudelijke samenhang (van de doelgroep) met beschermd wonen blijven we als regiogemeenten echter wel inhoudelijk aangehaakt bij ontwikkelingen en activiteiten op het terrein van maatschappelijke opvang. De belangrijkste acties en activiteiten de komende tijd volgen vanuit het **versterkingsplan tegen dak- en thuisloosheid regio Breda**. Het versterkingsplan wordt opgesteld in aansluiting op de bestaande acties in het kader van de doordecentralisatie van beschermd wonen. De komende tijd volgen acties vanuit het versterkingsplan, we overleggen met gemeente Breda over welke acties (deels) in de regiogemeenten (waaronder Oosterhout) kunnen plaatsvinden. Mogelijkheden zijn bijvoorbeeld lokaal experimenteren met herstelbevorderende cursussen zoals aangeboden worden in talentfabriek De Faam, Wakkerschudders (extra inzet om dreigende schuldenproblematiek af te wenden) en Buurtpleinen (een gefaciliteerd tijdelijk sociaal netwerk onder begeleiding voor mensen met een psychische kwetsbaarheid).

Samenwerkingsafspraken met wijk en buurtbeheer, met als doel draagkracht en draaglast te bewaken.

Op 22 september 2020 heeft de Oosterhoutse gemeenteraad de visie **wijkgericht werken** vastgesteld. Gemeente Oosterhout vindt het van groot belang dat wijkbewoners zich goed kunnen organiseren en dat we (initiatieven van) bewoners(groepen) opzoeken en faciliteren om de sociale en fysieke leefbaarheid in wijken te behouden en verbeteren. De gemeente betreft hierbij ook andere organisaties zoals Surplus, Thuisvester en de Politie. Belangrijke schakel in het buurtbeheer en buurtgericht werken zijn de wijkmakelaars. Zij zijn voor buurtbewoners, partners in buurtbeheer en de interne gemeentelijke

organisatie aanspreekpunt. Wijkbewoners kunnen bij hen terecht met signalen over de inclusie van kwetsbare burgers in de wijk. Naast de wijkmakelaars is ook de wijkwerker aan de slag. De wijkwerker is er om de bewonersgroepen te helpen bij projecten als dat zonder hulp niet lukt. Tenslotte zijn de collegeleden ieder als wijkwethouder bestuurlijk aanspreekbaar voor de opgaven in de wijken en dorpen.

De visie wijkgericht werken kent als doel de sociale cohesie in de wijk te versterken om zo de draagkracht van en de ogen en oren in de wijk te vergroten, maar ook het faciliteren van nieuwe verbindingen en initiatieven. De wijkmakelaars bouwen het netwerk samen met de partners en de inwoners. Daar waar mensen elkaar niet vinden kan er contact worden gelegd, in principe wordt door deze werkwijze de verbinding tussen gemeente, organisaties en bewoners gecreëerd. In de loop van de tijd zullen de wijkmakelaars van een aanjagende steeds meer naar een faciliterende functie gaan. Daar waar de wijkmakelaars vragen hebben over gedrag dat ze tegenkomen, hebben ze een snelle lijn naar zorg- en welzijnspartners.

Ondersteuning voor initiatieven om eenzaamheid tegen te gaan.

Eenzaamheid is een groeiend probleem, onder jongeren en ouderen. Als je eenzaam bent en je hebt hier last van, dan is het belangrijk dat er iemand anders voor je klaarstaat en je je sociale vaardigheden kunt ontplooiën. We faciliteren inwoners daarom middels een **basisinfrastructuur voor ontmoeting en sociaal contact**. Voorbeelden zijn informele zorg, Automaatje⁷ en het platform Oosterhoutvoorelkaar. Ook creëren en faciliteren we ruimte voor ontmoeting⁸. Laagdrempelig in aanlopen, activiteitencentra en dorpshuizen, tijdens workshops of bijvoorbeeld vrij toegankelijke dagbestedingsvoorzieningen als de Floraliatuin.

Beschikbaarheid van professionals die (de principes van) sociale netwerkversterking kunnen aanbieden.

Voor iedereen die hulp nodig heeft bij het zoeken en vinden van passende zorg en steun bieden Surplus en de MEE Plusgroep **cliëntondersteuning en sociale netwerk versterking** in Oosterhout. Clientondersteuning kan bijvoorbeeld een belangrijke rol spelen bij het tijdig betrekken van professionals bij de begeleiding van cliënten vanuit een intramurale setting naar de wijk. Belangrijk doel hierbij is om het oplossend vermogen van mensen te herstellen, zodat ze in staat zijn om op eigen wijze en samen met hun sociale netwerk kunnen bouwen aan een meer gewenste situatie.

⁷ Met AutoMaatje vervoeren vrijwilligers hun minder mobiele plaatsgenoten tegen een geringe onkostenvergoeding.

⁸ Bijvoorbeeld via het programma Zorgeloos Zingen vanuit h19, dat op dagbestedingslocaties en activiteitencentra ingezet wordt om op een laagdrempelige manier eenzaamheid te doorbreken.

Financiële redzaamheid:

Om te kunnen werken aan herstel is het belangrijk dat mensen hun financiële basis op orde hebben. Ook inwoners met weinig financiële middelen moeten de mogelijkheid hebben om zo volwaardig mogelijk deel te nemen aan de samenleving.

De gemeente zorgt voor:

Goede toegang tot en ondersteuning bij schuldhulpverlening en het beschikbaar stellen van (vrijwillig) budgetbeheer. Aandacht voor vroegsignalering van schulden en een 'er-op-af' beleid.

Voor begeleiding van mensen die moeite hebben met rondkomen zijn er in Oosterhout drie ingangen: mensen kunnen ten eerste binnenlopen bij de spreekuren van de **burgeradviseurs** van Surplus (welke ook kunnen doorverwijzen naar een **budgetcoach of -cursus**⁹). Er is ten tweede een spreekuur budgetbeheer en -hulp van het **budget advies centrum**, dit wordt uitgevoerd door de kredietbank en ten derde mensen kunnen via www.schuldendebaas.nl **online schuldhulpverlening** onder begeleiding van een hulpverlener krijgen.

De budgetcoaches en burgeradviseurs houden hun spreekuren in de activiteitencentra. Wanneer er sprake is van een budgetcoaching gaan zij meestal bij mensen op huisbezoek. Om inwoners eerder en beter te kunnen ondersteunen willen we nog meer dan nu, met respect voor de privacy van mensen, vanuit de wijken gaan werken. Dit om zo dichtbij mogelijk bij de vraagstukken van inwoners te staan. Ervaringsdeskundigenorganisatie Fameus (onderdeel van GGz-Breburg) biedt daarnaast een **cursus 'lift je leven'** aan voor mensen die meer grip wil krijgen op hun geld en leefstijl.

Wanneer de gewijzigde Wet Inburgering ingevoerd is, moeten gemeenten alle statushouders de eerste zes maanden na vestiging in de gemeente ontzorgen: de gemeente betaalt die periode vanuit de uitkering de huur, zorgverzekering en kosten voor energie en water om financiële problemen bij deze groep te voorkomen. **Vroegsignalering** is daarnaast een belangrijk thema bij de herijking van het schuldhulpverleningsbeleid.

Het bieden van financiële ondersteuning aan mensen met een laag inkomen, om mensen volwaardig deel te kunnen laten nemen aan de maatschappij. Gerichte, preventieve ondersteuning om armoede duurzaam te verlichten en te voorkomen, zonder stigmatiserend te zijn. De gemeente besteedt ook aandacht aan monitoring en nazorg.

Kaskompas is bijvoorbeeld bedoeld voor jongeren tussen 16-18 jaar en de cursus Grip op je Knip is bedoeld voor volwassenen.

Gemeente Oosterhout kan in specifieke gevallen waarin bijstandsgerechtigden niet zelfstandig de huur kunnen betalen en/of in geval van schuldenproblematiek, **rechtstreekse betaling van de huur** aan Thuisvester faciliteren. Het huurbedrag wordt dan in mindering worden gebracht op de uitkering.

Zo lang de financiële positie (nog) zwak is, is er vanuit het minimabeleid **aanvullende materiële en immateriële ondersteuning** mogelijk. Zo zijn er mogelijkheden om geen gemeentelijke belastingen te hoeven betalen (kwijtschelding), een voordelige collectieve zorgverzekering af te sluiten en met financiële hulp via stichting Leergeld West-Brabant Oost kinderen een hobby te laten uitoefenen. Het minimabeleid is erop gericht de **spiraal van armoede te voorkomen** of te doorbreken om zo verbetering te realiseren in de leefgebieden. Mensen komen met dit type vraagstukken vaak terecht bij de burgeradviseurs, die mensen meestal een stap verder kunnen helpen.

Het hanteren van de regels omtrent het briefadres.

Gemeente Oosterhout kent een **pseudo-daklozenregeling**¹⁰. Binnen deze regeling kunnen mensen die op maximaal drie adressen binnen de gemeente Oosterhout verblijven, voor een periode van zes maanden gebruik maken van het briefadres van de gemeente en zo nodig een aangepaste uitkering krijgen. Hiermee wordt tijdelijk in Oosterhout blijven bij familie, kennissen of vrienden mogelijk gemaakt. In bepaalde uitzonderingsgevallen kunnen mensen ook op een briefadres worden ingeschreven bij verblijf in een GGZ of penitentiaire instelling.

Samenwerkingsafspraken met partners om vroegtijdige schuldenproblematiek te kunnen signaleren en op te volgen.

Gemeente Oosterhout spant zich samen met partners in om schuldenproblematiek te signaleren. Preventie en vroegtijdige aanpak van (mogelijke) financiële problemen dragen bij aan/ bevorderen van de zelfredzaamheid van de (kwetsbare) burgers. Thuisvester zet zich alleen en samen met haar MASS partners (zie p.26) in om ontruimingen te voorkomen. Het **samenwerkingspact Oosterhout** is een belangrijk netwerk waarin o.a. gemeente Oosterhout, banken, advocatenkantoren en zorg- en welzijnspartners overleg voeren over het verbeteren van de dienstverlening op het gebied van financiële problematiek en schulden.

¹⁰ Er wordt 10-20 maal per jaar gebruik gemaakt van deze regeling.

Gezondheid en zorg:

Voor mensen met een psychische kwetsbaarheid is passende hulp en zorg essentieel voor herstel en een stabiel leven. Daarnaast kan een gezonde levensstijl bijdragen aan het voorkomen van terugval.

De gemeente zorgt voor:

Beschikbaarheid van GGZ-expertise in de Toegang (maatwerk).

De toegang van gemeente Oosterhout op het gebied van Wmo begeleiding en Jeugdwet wordt uitgevoerd door de toegangsmedewerkers van de gemeente (voorheen sociaal wijkteam). De medewerkers hebben zeer uiteenlopende achtergronden, opleidingen en praktijkervaring waarin GGZ-expertise is vertegenwoordigd. Daarnaast nemen medewerkers van de **toegang tot het sociaal domein** deel aan bijeenkomsten en scholingsmogelijkheden die toegespitst zijn op verschillende onderwerpen binnen de GGZ. Waar nodig heeft het de toegang overleg met samenwerkingspartners binnen de GGZ, te denken valt aan bemoeizorg GGZ, FACT-teams¹¹, praktijkondersteuners huisartsenzorg ggz (POH GGZ), expertise teams binnen GGz Breburg en de consultatiefunctie van de pilot wijk-GGZ'er. De toegang zet daarnaast de komende tijd in op het vergroten van GGZ-expertise binnen de eigen organisatie, met name voor medewerkers met klantcontact. Momenteel neemt de toegang deel aan een **pilot toegang beschermd wonen** waarin er samen met gemeente Breda Oosterhoutse aanvragen voor maatwerkbeschikkingen beschermd wonen worden afgehandeld. Dit wordt gedaan om te onderzoeken in hoeverre beschermd wonen lokaal beschikt kan worden vanaf 2022 en om slimme inhoudelijke combinaties te maken van oplossingen in het Oosterhouts voorliggend veld en beschermd wonen bouwstenen.

Beschikbaarheid van GGZ-expertise in het voorliggend veld (algemene voorzieningen).

In de periode 1 februari 2020 tot 1 oktober 2020 heeft gemeente Oosterhout met subsidie vanuit ZonMw in een pilot geëxperimenteerd met de inzet van een **wijk GGZ'er**. Dit betrof een gedetacheerde medewerker vanuit GGz-Breburg met veel kennis over en ervaring met mensen met psychiatrische problematiek. De wijk GGZ'er is onder meer ingeschakeld door (met name) de wijkagent, de toegang en Thuisvester, wanneer zij meldingen kregen over mensen met verward gedrag. De wijk GGZ'er zorgde er mede voor om de juiste zorg te organiseren. Soms vanuit een consultatiefunctie voor zorg- en

¹¹ FACT is een afkorting voor 'Flexible Assertive Community Treatment'. Het is een werkwijze waarbij er vanuit een team van hulpverleners wijkgerichte ambulante behandeling en begeleiding worden geboden, dat wil zeggen zoveel mogelijk in de eigen omgeving. Een FACT team bestaat meestal uit een psychiater, psycholoog, maatschappelijk werker, trajectbegeleider, sociaal psychiatrisch verpleegkundige, casemanagers en een ervaringsdeskundige.

welzijnspartners of inwoners, maar het kon ook zijn dat de wijk GGZ-er doorschakelde naar gespecialiseerde zorg. De wijk GGZ-er moest voorkomen dat beginnende problemen erger worden en de juiste zorg en ondersteuning op het goede moment ingezet wordt. Momenteel wordt op basis van een evaluatie opgesteld samen met ervaringsdeskundigen en partners op het terrein van zorg en veiligheid bekeken of structurele inzet van een wijk GGZ-er gewenst is. Tot 2018 bestond er een initiatief waarbij de partners in het voorliggend veld intervisie rondom casussen GGZ deden, genaamd 'psychiatrie in de wijk'. We onderzoeken de mogelijkheden om dit lerend effect weer terug te brengen, mogelijk geïnitieerd door een wijk GGZ-er. Gemeente Oosterhout is daarnaast in gesprek met onder meer MEE Plus, Surplus en het platform VG regio Midden en West Brabant over het verhogen van de LVB-expertise (icm psychische kwetsbaarheid) in Oosterhout.

Beschikbaarheid van preventie, herstel- en zelfhulpgroepen.

De afgelopen jaren zijn er op verzoek van de gemeente verschillende **groepen, cursussen, trainingen op het terrein van psychische kwetsbaarheid** ontwikkeld en verzorgd door onze zorg- en welzijnspartners (bijvoorbeeld groepen bedoeld voor kinderen van ouder(s) met psychische problemen, een cursus omgaan met volwassen kinderen met autisme, een training sociale weerbaarheid, etc.). De gemeente heeft dit cursusaanbod in een document gebundeld voor professionals (zoals Wmo-consulenten, POH-ers, en klantmanagers werk en inkomen) en vrijwilligers om te kunnen informeren en te kunnen doorverwijzen. De ervaringsdeskundigen van Fameus bieden diverse herstel- en zelfhulp aan, onder meer via een 'babbellijn' en een uitgebreid online aanbod.

Daarnaast ondersteunen we Fameus om de zogenaamde **crisiskaart** samen met zorg- en welzijnspartners verder te ontwikkelen en te implementeren. Dit is een kaart die mensen bij zich dragen en waar op staat hoe gehandeld moet worden wanneer ze in crisis zijn/dreigen te raken. De crisiskaart wordt zonder dat er een indicatie nodig is samen met een ervaringsdeskundige (crisiskaartconsulent) opgesteld. Er is geen indicatie nodig en het is een waardevol middel om crisissen te voorkomen en de eigen verantwoordelijkheid van mensen te vergroten.

Een integrale werkwijze, over alle leefgebieden en domeinen heen en op basis van één gezin, één plan. Het maken van samenwerkingsafspraken met partners om vroegtijdig terugval te kunnen signaleren en op te volgen.

Gemeente Oosterhout is gestart met een **pilot "regelvrij integraal sociaal domein"** om een extra impuls te geven aan de integrale benadering binnen het sociaal domein. Het gaat hierbij om een integrale aanpak binnen de Jeugdwet, Participatiewet, Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en Wet maatschappelijke ondersteuning. De pilot ligt in het verlengde van de inzet van procesregisseurs bij complexe problematiek (zie p.25) om sneller te komen tot doorbraken. Van deze doorbraken willen we leren, zodat het regulier werk wordt om met een integrale blik casuïstiek op te pakken en dat dit niet alleen afhangt van procesregisseurs. Daarnaast willen we van de pilot leren hoe we intern en met onze partners kunnen doorgroeien naar een meer integrale werkwijze, gericht op de daadwerkelijke behoefte (van inwoners) binnen specifieke casussen.

Daarnaast wordt gewerkt aan een **integrale visie Sociaal Domein**. Deze visie biedt een overkoepelend kader voor de domeinen participatie, Wmo, Jeugdwet, veiligheid en onderwijs. De beweging naar de voorkant is een van de pijlers die centraal staat. In deze beweging willen we de kracht van de sociale basis¹² benutten om inwoners in staat te stellen het eigen leven vorm te geven. Om de beweging te stimuleren, zijn onder andere laagdrempelige vrij toegankelijke voorzieningen nodig waar inwoners eenvoudig hun weg naar toe vinden (naast bestaande plekken waar mensen het naar hun zin hebben en sociale contacten kunnen opdoen). Hier kan vroegtijdig ondersteuning worden geboden, zodat zwaardere en duurdere vormen van (geïndiceerde) zorg niet (of pas in een later stadium) nodig zijn.

Een werkwijze die aansluit bij de herstelbenadering en stelt inwoners in staat zo veel mogelijk de eigen regie op te pakken en steun te bieden aan het sociaal netwerk dat daarbij een belangrijke rol speelt.

De toegang tot het sociaal domein werkt vraag- en persoonsgericht, mensen worden eigenaar van het samen opgestelde plan van aanpak voor herstel gebaseerd op sociale netwerkversterking. Het is hierbij belangrijk dat er ook intensief ingezet wordt op het herstellen van het netwerk van mensen (waarvan zij zelf denken) dat ze in het verleden onherstelbaar beschadigd hebben. Daarnaast wordt, onder andere vanuit wijkgericht werken, gewerkt aan het verhogen van sociale cohesie en het herkennen van signalen in wijken.

Mensen met een psychische kwetsbaarheid ontvangen vaak mantelzorg, het is van groot belang dat zij hun sociaal netwerk duurzaam kunnen behouden. **Mantelzorgondersteuning** draagt hier aan bij. Mantelzorgers persoonlijk advies krijgen, zijn er mogelijkheden voor respijtzorg en worden er cursussen en bijeenkomsten georganiseerd. Vrijwilligers verlenen informele zorg aan mensen die geen mantelzorgers om hen heen hebben of van wie de mantelzorgers overbelast zijn.

Mantelzorg is extra belangrijk voor cliënten die zelfstandig in de wijk (gaan) wonen. De gemeente Oosterhout heeft mantelzorgvriendelijk personeelsbeleid ontwikkeld voor haar werknemers en wil een voorbeeld zijn voor andere werkgevers.

Niet iedereen beschikt over een ruim sociaal steunsysteem, **maatschappelijk werk** kan mensen koppelen aan een iemand die kan helpen om door een moeilijke periode te komen. Maatschappelijk werk¹³ biedt ondersteuning die laagdrempelig is, vrij toegankelijk en bereikbaar voor inwoners en professionals wanneer inwoners er even zelf niet uitkomen en tijdelijk hulp en ondersteuning nodig hebben (ook ter

¹² Met de sociale basis bedoelen we voorzieningen die mensen in sociale verbanden laten deelnemen in de samenleving zoals bijvoorbeeld een vereniging of een cultureel centrum.

¹³ Er zijn ongeveer 200 aanmeldingen individuele hulpverlening algemeen maatschappelijk werk per jaar (excl. korte contacten, jeugd maatschappelijk werk, geweld in afhankelijkheidsrelaties zaken en bemoeizorg). Ongeveer de helft van de cliënten meldt zichzelf aan, de andere helft wordt doorverwezen door o.a. huisartsen en de toegang tot het sociaal domein. De meeste (hulp)vragen gaan over relaties (met partner en/of familie, totaal ruim 28%). De daaropvolgende problematieken zijn (geestelijke) gezondheid (bijna 24%) en de vaak gecombineerde vraag over financiën en huisvesting (samen ca. 22%).

overbrugging naar geïndiceerde zorg). Daarnaast zijn er via Surplus speciaal daarvoor getrainde vrijwilligers actief die als **buddyhulp** steun en toeverlaat zijn voor mensen met een psychische kwetsbaarheid. Deze buddyzorg is gericht op vooruitkijken en het vinden van nieuwe wegen, perspectief en mogelijkheden in het leven. Jaarlijks worden zo'n 20 mensen met een psychische kwetsbaarheid ondersteund door de buddy's. Vanaf 2021 heeft het maatschappelijk werk de opdracht meer outreachend (naar mensen in hun leefomgeving toe) te gaan werken.

Afspraken omtrent een sluitende keten van betrokken professionals uit het gezondheidsdomein, waaronder onder meer de samenwerking met POH-ggz en FACT-teams.

De **huisarts** speelt een belangrijke rol bij het signaleren van risicofactoren. De meeste huisartsen werken tegenwoordig samen met de **POH-GGZ volwassenen en jeugd** die hen ondersteunt bij patiënten met een psychische kwetsbaarheid. Zij kunnen bijvoorbeeld zelf lichte hulp bieden en doorverwijzen naar een zorgaanbieder van behandeling van psychische klachten in het kader van de zorgverzekeringswet. Zorroo (Zorggroep Regio Oosterhout & Omstreken) organiseert en faciliteert de verbinding binnen de **basis-GGZ zorg** tussen onder meer psychologen, verslavingsconsulenten, psychosomatisch fysiotherapeuten en psychiaters. Zorroo is beschikbaar voor vragen op GGZ-terrein voor huisartsen. De gemeente zet in op een intensivering van de relatie met POH-GGZers en zorgverzekeraars om kansen binnen de samenwerking vanuit Zorgverzekeringswet en de Wmo beter te benutten. Op de huisartsenpost van Zorroo is daarnaast gekwalificeerd personeel aanwezig om mensen met spoed door te geleiden naar GGZ-zorg.

De 11 huisartsenpraktijken in Oosterhout hebben eens per 6 weken een **multidisciplinair overleg**, waaraan naast de huisarts en de POH-GGZ ook psychologen, een psychiater vanuit het Amphia, een psychosomatisch fysiotherapeut, een begeleider van Novadic-Kentron, de toegang tot het sociaal domein en een maatschappelijk werker deelnemen. Cliënten uit een multidisciplinair overleg worden indien nodig met voorrang opgepakt door een van de partners aan tafel.

Onze medewerkers in de toegang van het sociaal domein en de burgeradviseurs hebben elk jaar tijdens het 'overstapeseizoen' extra aandacht voor het stimuleren van mensen die dat niet hebben, om een **zorgverzekering** af te sluiten.

Oosterhouters kunnen vanuit de **Wmo** ondersteuning krijgen op allerlei leefgebieden zoals huisvesting, financiën, dagbesteding, lichamelijk functioneren, praktisch functioneren, psychisch functioneren, sociaal functioneren en zingeving.

Voor mensen die zorg nodig hebben maar hier in eerste instantie niet om vragen of deze weigeren wordt **bemoeizorg** ingezet, als preventie of om de situatie te herstellen. Mensen waarvoor bemoeizorg wordt ingezet kampen veelal met ernstige psychiatrische en/of verslavingsproblemen en hebben vaak geen positief sociaal netwerk meer. Bemoeizorg wordt in Oosthout verzorgd door **Surplus**¹⁴ wanneer er sprake is van meervoudige problematiek (een combinatie van psychische klachten, schuldenproblematiek,

14 Er zijn ongeveer 30 nieuwe aanmeldingen voor Surplus bemoeizorg Oosterhout per jaar.

medische problemen, middelengebruik en/of huisvestingsproblemen). Indien er sprake is van een specialistische hulpvraag levert **Novadic-Kentron** (NK) (verslavingszorg), **GGD West-Brabant** of **GGz-Breburg** de bemoeizorg vanuit het regionaal bemoeizorgteam¹⁵. In een groot aantal casussen trekken de bemoeizorgers van Surplus, NK, GGD West-Brabant en GGz Breburg en NK met elkaar op. Mensen worden meestal aangemeld door familieleden die zorgen hebben of door andere instanties. Bemoeizorg leidt, vaak met inzet van ervaringsdeskundigen die aan het regionaal bemoeizorgteam verbonden zijn, mensen toe naar passende zorg en draagt zo bij aan de verbetering van kwaliteit van leven voor de mensen zelf en hun omgeving.

Geïncorporeerd in het crisismeldpunt West-Brabant (zie pag. 23) is een **GGD-meldpunt zorg en overlast**. Medewerkers van zorg en overlast gaan bij mensen langs wanneer hun omgeving vermoedt dat iemand hulp nodig heeft en dit zelf niet vraagt of overlast veroorzaakt en er vermoedens zijn hier een zorgvraag achter schuilt. Na triage bekijkt de GGD welke partij het best vervolgactie kan ondernemen, dit kan de GGD zelf zijn maar ook bijvoorbeeld Surplus, Thuisvester of GGz-Breburg.

Voor mensen met acuut verward gedrag die geen strafbaar feit gepleegd hebben en voorheen voor beoordeling door de crisisdienst van GGz-Breburg in een politiecel werden opgevangen is een **spoedeisende psychiatrische onderzoeksruimte (SPOR)** ingericht in Breda.

Door Fameus is **herstelvoorziening 'Frits'** in Baarle-Nassau gerealiseerd voor mensen die in een crisis dreigen te raken. In deze voorziening wordt gewerkt vanuit herstelondersteunende zorg en presentie. De dagelijkse begeleiding vindt plaats door opgeleide en betaalde ervaringsdeskundigen die kunnen terugvallen op professionals van GGz-Breburg. De herstelvoorziening is bedoeld voor inwoners uit de regio Breda die indicatieloos en diagnosevrij gebruik kunnen maken van de voorziening wanneer zij in een crisis dreigen te raken. Naast kortdurend verblijf is het ook mogelijk deel te nemen aan dagactiviteiten.

Het borgen van aandacht voor psychische gezondheid in haar gezondheidsbeleid.

Ons gezondheidsbeleid en het basispakket jeugdgezondheidszorg kent een actieve benadering van kwetsbare gezinnen waaronder kinderen van ouders met psychiatrische problemen, kinderen die op recreatieterreinen wonen en schoolverlaters. De beschikbare aanpakken en interventies richten zich op het verhogen van hun **weerbaarheid en veerkracht**.

Verslavingspreventie¹⁶ wordt via de centrumgemeente Breda ingekocht bij Novadic-Kentron. Nieuwe uitdagingen zoals de normalisering en het gebruik van partydrugs en een mogelijke verschuiving onder jongeren van alcohol naar middelengebruik vragen onze aandacht. In de Oosterhoutse werkagenda gezondheid 2019-2022 is opgenomen dat we gaan onderzoeken hoe we verslavingspreventie kunnen versterken. We werken aan het verder versterken van het voorliggend veld, zodat hier lichtere casuïstiek van Novadic-Kentron overgenomen kan worden. Deskundigheidsbevordering van maatschappelijke partners staat hierin centraal. Zo ontwikkelt Thuisvester bijvoorbeeld samen met Novadic-Kentron en

¹⁵ Er zijn ongeveer 45 nieuwe aanmeldingen uit Oosterhout voor het regionale bemoeizorgteam.

¹⁶ Jaarlijks ontvangen zo'n 150 Oosterhouters ondersteuning vanuit NK

Radboud UMC een toolkit 'vroegsignalering verslaving en psychische kwetsbaarheid' met als doel om mensen versneld in contact te brengen met verslavingszorg.

Daarnaast is in gezondheidsbeleid aandacht voor **suïcidepreventie** via het programma Supremocol waarbij onder meer Ggz-Breburg en huisartsen betrokken zijn, dat zich richt op vroegsignalering en waarbij er gedurende een langere periode monitoring plaatsvindt bij mensen met suïcidale gedachten.

Het houden van de vinger aan de pols; beschikbaarheid van waakvlamconstructie.

Binnen Wmo begeleiding is de **klasse 'Waakvlam'** opgenomen. Deze klasse is bedoeld voor cliënten die geen structurele begeleiding ontvangen en waarbij de zorgaanbieder door het onderhouden van het contact met cliënt een vinger aan de pols houdt en een preventieve signaleringsfunctie heeft. Dit kan onder andere als een vorm van nazorg worden ingezet voor mensen die stappen gemaakt hebben richting zelfredzaamheid.

De waakvlamfunctie bestaat ook binnen onze jeugdzorg en betreft ondersteuning die kan worden ingezet als bij een gezin hulpverlening wordt afgerond. Bij gezinnen waar risico is op terugval in oude gewoontes en geen goed functionerend sociaal netwerk aanwezig is wordt de GGD ingeschakeld. De GGD monitort de gezinnen nadat de hulpverlening is beëindigd, om eventuele terugkeer van problemen of nieuwe problemen vroegtijdig te signaleren. Thuisvester vraagt haar **woonconsulenten, buurt-/huismeesters en coördinatoren vitale wijken** om zichtbaar aanwezig te zijn in de wijken. Dit om signalen op te vangen van bewoners, maar ook het gesprek aan te gaan met mensen en het netwerk.

Opvoeding en opgroeien:

Voor gemeenten is het essentieel om aandacht te hebben voor kinderen van ouders die we in het kader van deze opgave tegenkomen. Ook voor kwetsbare jongeren is het noodzakelijk een integrale en preventieve aanpak te hebben. Het is dus belangrijk dat er bij hulpverlening op het gebied van Beschermd Wonen altijd ook specifiek gekeken wordt naar de ondersteuningsbehoefte van het kind; kinderen van een ouder/ouders met psychische kwetsbaarheid hebben een grotere kans om minder kansrijk op te groeien. Toegroeien naar zelfstandigheid (naar vermogen) op het gebied van leren, werken en leven is hierbij een belangrijk doel.

De gemeente zorgt voor:

Aandacht en aanbod voor kinderen van ouders met een psychische problematiek (KOPP) en kinderen van ouders met een verslaving (KOV) en borgt dit in lokaal jeugdbeleid.

Door het organiseren van algemene jeugdvoorzieningen zoals jeugdgezondheidszorg, (voor)scholen, VVE, onafhankelijke cliëntondersteuning, sportclubs, bibliotheek, activiteiten gericht op jongerenparticipatie en een kindvriendelijke fysieke omgeving levert de gemeente een bijdrage aan een **positief opgroei- en opvoedklimaat**. Daarnaast kent de gemeente Oosterhout verschillende **vrij toegankelijke jeugdhulpvoorzieningen**. Dit zijn voorzieningen gericht op een individuele jeugdige (en/of zijn/haar gezin) met een ondersteuningsbehoefte. Voorbeelden hiervan zijn het jeugdmaatschappelijk werk, jongerenwerk, POH-jeugd, opvoedondersteuning en integrale vroeghulp. Preventie van en vroege signalering en interventie bij problemen staat hierbij centraal. De **niet vrij toegankelijke jeugdhulp** betreft de vormen van jeugdhulp die regionaal ingekocht zijn voor regio West-Brabant Oost.

In de gemeente Oosterhout streven we ernaar om passende zorg en ondersteuning te bieden aan jeugdigen/gezinnen die dit nodig hebben. Dit geldt ook voor kinderen van ouders met psychische problematiek en ouders met een verslaving. We richten ons hierbij op preventie, (vroeg)signalering, vrij toegankelijke vormen van zorg en ondersteuning en indien nodig vindt er toeleiding plaats naar meer specialistische vormen van jeugdhulp. De lokale partners die met kinderen/jongeren werken hebben een belangrijke rol in de toeleiding naar (preventieve) zorg en ondersteuning. Specifiek voor de kinderen van ouders met verslavings- en/of psychiatrische problematiek worden er vanuit Indigo bijvoorbeeld doe-praattgroepen georganiseerd.

Aandacht op scholen voor anti-stigma programma's en werkt aan inclusie voor kinderen (zorg dat kinderen niet aangekeken worden op hun thuissituatie). Daarbij zijn jonge kinderen een belangrijke ingang in het bestrijden van stigma's.

De Oosterhoutse scholen voor primair, voortgezet en speciaal onderwijs besteden binnen hun beleid op het gebied van veiligheid en pedagogisch klimaat en binnen de vakken burgerschapsvorming en maatschappijleer specifieke aandacht aan de onderwerpen **discriminatie, omgaan met verschillen en stigmatisering**.

Aanbod op het gebied van (preventieve) ondersteuning voor jonge mantelzorgers.

Jonge mantelzorgers (tot ongeveer 25 jaar) die bijvoorbeeld opgroeien met een familielid met een psychische kwetsbaarheid herkennen zich vaak niet als mantelzorgers. Daarom onderzoeken we hoe we jonge mantelzorgers beter kunnen bereiken, waarderen en ondersteunen. De toegang tot het sociaal domein is hierbij een belangrijke partner. We zetten er in ieder geval op in dat bij de inzet van ondersteuning uit het gezin, dat tijdens het keukentafelgesprek aan de orde komt, geen extra beroep gedaan worden op mantelzorgers onder de 18 jaar. Hiermee voorkomen we dat jongeren belemmerd worden in hun persoonlijke ontwikkeling. De eerder bij het leefgebied 'wonen' genoemde pilot kamers met kansen biedt ook mogelijkheden om jonge mantelzorgers eerder op zichzelf te kunnen laten wonen. Dit is van belang omdat in een aantal gevallen jongeren die veel zorg dragen voor familieleden niet tot eigen ontwikkeling kunnen komen en overbelast raken. De opleiding wordt dan vaak niet afgemaakt, en er is geen continuïteit in werk en sprake van een gering inkomen. Een zelfstandige woning kan dan leiden tot meer rust om het eigen leven op te bouwen. In 2020 sluit gemeente Oosterhout aan bij de week van de jonge mantelzorger. Tijdens deze week worden allerlei activiteiten georganiseerd rondom het thema jonge mantelzorgers. Animo, een samenwerking tussen Amphibia, Surplus Welzijn, GGD West-Brabant, Zorro gemeente, heeft een informatieve website ontwikkeld over mantelzorg(ondersteuning) in Oosterhout.

Een sluitende aanpak 18-/18+.

De **overgang naar volwassenheid** kan voor kwetsbare en minder zelfredzame jongeren bijzonder lastig zijn, zeker als zij een ondersteunend vangnet missen. In Oosterhout willen we deze jongeren beter helpen door te zorgen voor een **doorgaande lijn met passende zorg en ondersteuning**. In de periode januari 2021 tot en met januari 2023 wordt daarom op basis van bestaande casussen onderzocht hoe dit geoptimaliseerd kan worden. Passende zorg en ondersteuning vraagt om interne en externe samenwerking bij het vinden van huisvesting en bij de ondersteuning van deze jongeren bij overgang van school naar werk. Concrete voorbeelden gericht op huisvesting zijn de voorrangsregeling van Thuisvester voor jongeren uit de jeugdhulp en de pilot Kamers met Kansen. Een ander voorbeeld is de NEET-aanpak: een aanpak waarbij de gemeente Oosterhout samen met het Regionaal Bureau Leren West-Brabant en het jongerenwerk de Oosterhoutse jongeren die voldoen aan de definitie NEET (jongeren tussen de 18 en 23 jaar die zonder werk, zonder onderwijs, zonder startkwalificatie en zonder uitkering in Oosterhout wonen) motiveert richting een traject naar school of arbeid.

Met zorgaanbieders zijn afspraken gemaakt over de overgang van 18-/18+. Als een zorgaanbieder verwacht dat een jeugdige van 16 jaar of ouder ook na het 18e levensjaar hulp nodig heeft, dan wordt samen met de jongere en het gezin een **toekomstplan** opgesteld. Een toekomstplan is een plan dat als doel heeft om met de jongere en het netwerk van de jongere te werken aan de toekomst: zelfredzaamheid en participatie. Een plan dat past bij de jeugdige, waarbij deze zelf krachtfactoren in zijn of haar netwerk

benoemt. Voorbeelden van hulpvormen die onderdeel kunnen zijn van zo'n plan zijn dagbesteding voor jongeren en zelfstandigheids- en kamertraining.

Veiligheid:

Mensen met een psychische kwetsbaarheid zijn vaker dan gemiddeld zorgmijdend, met het risico op verkommering, verloedering en het ontstaan van onveilige situaties. Ook worden zij sneller het slachtoffer van misbruik, pesterijen en uitsluiting. Daarnaast gaat het ook om het veiligheidsrisico dat zij voor anderen kunnen vormen, wanneer zij overlast veroorzaken, criminele activiteiten ondernemen of geweld gebruiken. In beide gevallen moet in gezamenlijkheid met de juiste partners bekeken worden wat de beste interventie is. Daarnaast is het van belang te investeren in preventie en om samenwerking met instanties zoals het Veiligheidshuis, Veilig Thuis en het eigen netwerk goed in te regelen.

De gemeente zorgt voor:

Een breed toegankelijk meldpunt voor inwoners.

Sinds 1 september 2019 is het regionale **meldpunt crisiszorg West-Brabant** operationeel. In dit meldpunt zijn diverse bestaande crisismeldpunten samengevoegd. Dit om meer integraal naar meldingen te kunnen kijken. Bij het meldpunt crisiszorg West-Brabant kan melding gedaan worden van situaties waarbij iemand zich zorgen maakt over het welzijn en de gezondheid van een ander of zichzelf en vindt dat een interventie niet kan wachten tot de volgende werkdag. Het meldpunt beoordeelt vervolgens of er sprake is van een crisissituatie, of en welke hulp nodig is. Wanneer er meldingen binnenkomen die mogelijk leiden tot verplichte zorg, weet het meldpunt hoe ze deze meldingen verder kunnen brengen. Wanneer personen waarvoor zorg nodig is, deze mijden, kan bemoeizorg een rol spelen om deze inwoners tot zorg te verleiden. De persoon in kwestie wordt vanaf het begin betrokken bij de herstelaanpak, er wordt zo veel mogelijk ingezet op vrijwillige acceptatie van zorg. Per 1 mei 2020 is ook het meldpunt Zorg en Overlast van de GGD samengevoegd met het meldpunt crisiszorg West-Brabant.

Het geven van een terugkoppeling over de opvolging van een melding (rekening houdend met privacy).

Het meldpunt crisiszorg West-Brabant registreert **niet herleidbare persoonsgegevens en relevante inhoudelijke informatie over de hulpvraag van cliënten**. Informatie wordt uitgewisseld wanneer die van belang is voor deelnemende gemeenten en (keten)partners zodat zij de juiste vervolghulp kunnen bieden. Hieronder ligt een samenwerkingsovereenkomst welke de ruimte geeft om dergelijke informatie uit te wisselen. Daarnaast verwerkt het meldpunt informatie voor verslaglegging en verantwoording. Iedere persoon van 12 jaar en ouder heeft het recht te weten welke persoonsgegevens worden verwerkt en om de gegevens in te zien. Ouders met gezag/wettelijke vertegenwoordigers kunnen inzage krijgen in de gegevens van hun kind tot zij de leeftijd van 16 jaar hebben bereikt, tenzij het belang van het kind zich daartegen verzet. Het meldpunt crisiszorg West-Brabant heeft een privacydocument vastgesteld.

Bekendheid van de werkwijze van de crisisdienst bij professionals (sociaal- en medisch domein).

Rondom de start van het meldpunt crisiszorg West-Brabant is er **breed gecommuniceerd**, ond er meer via een mailing met infographic en afstemming met Zorroo en de toegang tot het sociaal domein. Rondom de inwerkingtreding van de Wet verplichte ggz zijn er twee regionale stakeholderbijeenkomsten georganiseerd en is er afgestemd met het klantcontactcentrum, de toegang tot het sociaal domein, de klantmanagers participatie en handhaving. Bij toekomstige toevoegingen aan het meldpunt worden professionals op de hoogte gehouden, daarnaast monitoren we de lokale gevolgen en stellen de werkwijze zo nodig bij.

Lokaal aansluitende vervolghulp en zorg ten behoeve van de integrale crisiszorg. Dit is georganiseerd voor zowel mensen met een psychische kwetsbaarheid als voor de omwonenden.

De gemeente zet zich, samen met onder meer Thuisvester, de politie, de toegang tot het sociaal domein, Surplus, buurtpreventie, de brandweer en bewoners, in om de **veiligheid en leefbaarheid van wijken** te behouden of te vergroten. De leefbaarheid en veiligheid van de Oosterhoutse wijken wordt periodiek **gemonitord**. Afwijkend sociaal gedrag en het veroorzaken van overlast of onveilige situaties spanningen met andere inwoners veroorzaken. Wanneer het fout dreigt te gaan kan **buurtbemiddeling**¹⁷ ingezet worden of wordt in **gezamenlijkheid met de partners** (via reeds genoemde (overleg)structuren) bekeken wat de beste interventie is.

¹⁷ In de eerste helft van 2019 waren er 45 meldingen in Oosterhout. De meest voorkomende geschillen betroffen geluidsoverlast (20) en een verstoorde relatie (11). Ongeveer 75% van de meldingen wordt opgelost door buurtbemiddeling. Bij 10 meldingen betroffen complexe gevallen waarbij sprake was van psychische kwetsbaarheid/multiproblematiek. De cijfers zijn vergelijkbaar met de eerste helft van 2018.

De gemeente promoot actief melden van jongerenoverlast. Meldingen worden besproken bij het overlastnetwerk **Casuïstiek Overleg Jongeren in de Openbare Ruimte** (COJOR). Het overlastnetwerk bestaat uit vertegenwoordigers van de gemeente (coördinator jeugdveiligheid, buitengewoon opsporingsambtenaar en de leerplichtambtenaar), de politie, een jongerenwerker en een vertegenwoordiger van woningbouwcorporatie Thuisvester.

Implementatie van het de-escalatiemodel (regiekaart zorg en veiligheid). Het integraal bespreken van de meest pregnante personen met verward gedrag met politie en zorg en samen zoeken naar de best passende en duurzame oplossing. Een adequate, integrale aanpak crisisinterventie en een regionaal escalatiemodel en goede onderlinge en externe samenwerkingsafspraken dient hieronder te liggen, om snel de juiste hulp te kunnen organiseren en casussen multiproblematiek passend en duurzaam op te lossen.

Per 1 mei 2020 zijn twee **procesregisseurs sociaal domein** binnen het team 'sociaal domein uitvoering' van gemeente Oosterhout aangesteld. De procesregisseurs zijn aan de slag met het regisseren van vastgelopen complexe casuïstiek (multiproblematiek) en dragen tevens procesvoorstellen ter verbetering van het beleid aan. De procesregisseurs werken samen met alle netwerkpartners rondom complexe vragen welke op het proces bijgestuurd dienen te worden om beweging te creëren in een situatie. Dit kan vanuit kostenbesparing, efficiëntie of integraliteit overwogen zijn. De procesregisseurs houden rekening met de wensen van de cliënt (en zijn/haar sociale netwerk) en taken en procedures van de verschillende partners en gaan niet over de inhoud, maar ze sturen op de inhoud en hakken knopen door. Belangrijk is dat ze de lijnen binnen de gemeente goed kunnen en mogen bewandelen en interne (bij gemeente) met externe processen (ketenpartners) weten te verbinden.

Een aantal kenmerken van casussen waarin de procesregisseurs de regie nemen zijn onder meer:

- Er is sprake van dreigende escalatie;
- De hulpverlening stagneert en met het regulier hulpaanbod komt er geen beweging in;
- De samenwerking met partners verloopt stroef;
- Er wordt geen passende interventie gevonden;
- Er moet coördinatie en afstemming komen;
- Er is een onafhankelijke voorzitter nodig.

De procesregisseurs integraal sociaal domein houden, als doorvertaling van het **de-escalatiemodel**, de lokale regiekaart zorg en veiligheid actueel. Daarin is opgenomen welke organisatie en medewerker bij welk type casussen op het snijvlak van zorg en veiligheid de regie heeft en welke taken deze uitvoert. Uitgangspunt bij hulpverlening in brede zin en de regiekaart in het bijzonder is om zo veel mogelijk in te zetten op preventie en laagdrempelige manieren van hulp door bijvoorbeeld het maatschappelijk werk en de inzet van het sociaal netwerk van de cliënt.

De personen waarvan het **verward gedrag** er het meeste uitspringt, worden wekelijks door gemeente en politie doorgenomen, met als doel mensen zo snel mogelijk naar de juiste hulp te leiden.

**Het voeren van casuïstiekoverleg op zowel lokaal- als regionaal niveau (MASS).
Inwoners zijn hierbij zelf zo veel mogelijk aanwezig.**

In Oosterhout hebben we een **Casuïstiekoverleg Maatschappelijke Steunsystemen** (MASS) ingericht. Hier spreken professionals (onder meer de gemeentelijke procesregisseurs, zorg- en welzijnspartners, waaronder ook Thuisvester en politie) die te maken hebben met complexe zorgvragers of zorgmijders, zoveel mogelijk met de 'cliënt' (en mogelijk zijn/haar sociaal netwerk) erbij in zogenaamde zorgconferenties, over welk hulp in casussen nodig is en wie de regie heeft. In het MASS worden alleen casussen besproken die niet regulier tot oplossingen heeft geleid. In het overleg wordt problematiek of overlast zo vroeg mogelijk gemeld. De deelnemers aan tafel voeren de ondersteuning of zorg zelf uit en werken daarin samen. Het doel is om voor de persoon zelf en zijn of haar omgeving tot een aanvaardbare situatie te komen en kwaliteit van leven te bevorderen. Hierbij geeft de casusregisseur terugkoppeling over voortgang en verwachtingen. De werkwijze van het MASS wordt periodiek lokaal en regionaal geëvalueerd.

Het regionale **zorg- en veiligheidshuis** is het opschalingsniveau waar complexe problematiek wordt opgepakt die met de reguliere werkwijze niet binnen enkel de zorg- of veiligheidsketen kan worden opgelost. Hier wordt, in afstemming met onze gemeente, gezorgd voor een doorbraak en weer afgeschaald naar de reguliere zorg.

Samenvattende tabel

- Werkgeversservicepunt West-Brabant	Benadert werkgevers voor werkplekken voor mensen met een psychische kwetsbaarheid
- Midsland	Zorgt voor ontwikkeling werknemersvaardigheden via dienstverband via sociaal werkbedrijf
- Ondersteuning bij loopbaanontwikkeling	Er zijn diverse mogelijkheden waaronder loopbaanontwikkeling LVB, werkprojecten, jobcoaching en individuele steun en plaatsing
- Oren en ogen in de wijk - MHFA	Trainingen om de kennis van mensen met een psychische kwetsbaarheid te vergroten bij burgers en professionals
- Inoosterhout.nl - Sportloket MOOVE - Coaches brede buurt	Ondersteuning zo zelfstandig mogelijk mee te doen aan de samenleving, bijvoorbeeld door deel te nemen aan specifieke activiteiten of door aansluiting bij een vereniging te vinden
- Digi-Taalhuis Theek5 - Informatiepunt Digitale Overheid	Werken aan digitale-, creatieve of taalvaardigheden
- Oosterhoutvoorelkaar	Biedt mogelijkheden voor inclusie, bijvoorbeeld door vrijwilliger te worden of vanuit een hulpvraag een vrijwilliger te zoeken
- Vrij toegankelijke dagbesteding - Activiteitencentra - Aanlopen - Wmo begeleiding	Bieden laagdrempelige activiteiten (met ondersteuning) en mogelijkheden voor ontmoeting en verbinding in de wijk en het zetten van stappen op de participatieladder
- Huisvestingsplatform beschermd wonen en maatschappelijke opvang	Samen met Thuisvester en zorgaanbieders maken we afspraken over het kunnen doorstromen naar een woning zodat Oosterhouters niet onnodig in een intramurale setting hoeven te verblijven
- Alternatieve woonvormen	Samen met Thuisvester realiseren we (tijdelijke) woonoplossingen voor spoedzoekers en dalers
- Kamers met Kansen - Crisisopvangplaatsen voor jongeren	Huisvestingsoplossingen voor jongeren om instroom in beschermd wonen en verlengde jeugdzorg en dak- en thuisloosheid te voorkomen
- Project revitalisering recreatieterreinen	Hulp aan bewoners van recreatieterreinen om de stap naar een reguliere woning te kunnen zetten
- Wijkgericht werken	Biedt mogelijkheden om actief te worden in de wijk en deel te nemen aan inclusieve activiteiten
- Woonconsulenten, buurt-huismeesters/coördinatoren vitale wijken Thuisvester	Kunnen onder meer een rol spelen in de netwerkopbouw van mensen en kunnen verward gedrag, (schulden)problematiek bij mensen en overlast signaleren
- Versterkingsplan tegen dak-en thuisloosheid	Bevat acties die ook in Oosterhout uitgevoerd zullen worden met als doel om te voorkomen dat mensen in de toekomst zwaardere zorg nodig hebben of dakloos worden
- Burgeradviseurs - Budgetcoach/cursus - Budget advies centrum - Schuldendebaas.nl - Lift je leven	Zijn onderdeel van het beschikbare palet aan ondersteuningsmogelijkheden voor mensen met problematische schulden.
- Ondersteuning bij een laag inkomen	De gemeente biedt onder meer mogelijkheden tot aanvullende (im)materiële ondersteuning en ontzorgende oplossingen als rechtstreekse huurbetaling
- Pseudo-daklozenregeling	Geeft de mogelijkheid om mensen een tijdelijke daklozenuitkering te geven, zodat ze aan hun herstel in Oosterhout kunnen werken en niet aangewezen zijn op een daklozenuitkering van een centrumgemeente maatschappelijke opvang
- Samenwerkingspact Oosterhout	Netwerk waarin o.a. gemeente Oosterhout, banken, advocatenkantoren en zorg- en welzijnspartners overleg voeren over het verbeteren van de dienstverlening op het gebied van financiële problematiek en schulden

- Beschikbaarheid GGZ-expertise	Zowel in de eigen organisatie als in het voorliggend veld wordt continue ingezet op het beschikbaarheid van GGZ-expertise, onder meer via de pilots wijk GGZ-er en toegang beschermd wonen.
- Preventie, herstel en zelfhulpgroepen	Bieden ondersteuning (vanuit ervaringsdeskundigheid) voor (mantelzorgers van) mensen met een psychische kwetsbaarheid
- Crisiskaart	Dragen mensen bij zich en geeft aan hoe gehandeld moet worden wanneer zij in crisis raken en dit niet meer zelf kunnen vertellen
- Pilot regelvrij integraal sociaal domein	Benadrukken het belang van de sociale basis voor mensen en het belang om casuïstiek integraal te benaderen via het concept van positieve gezondheid/meerdere levensgebieden en wetten
- Integrale visie sociaal domein	
- Mantelzorgondersteuning	Ondersteuning van vrijwilligers, mantelzorgers en maatschappelijk werkers zijn vaak een belangrijke steun ten behoeve van het functioneren in de wijk van mensen met een psychische kwetsbaarheid
- Maatschappelijk werk	
- Buddyhulp psychische kwetsbaarheid	
- Huisarts	Er is veel GGZ zorg beschikbaar vanuit de Zorgverzekeringswet.
- POH GGZ	
- Basis GGZ zorg	
- Bemoeizorg	Surplus, GGZ-Breburg, Novadic-Kentron en GGD West-Brabant bieden ieder vanuit hun expertise outreachend hulp aan mensen die zorg mijden.
- Spoedeisende psychiatrische onderzoeksruimte	Voor mensen met acuut verward gedrag die geen strafbaar feit hebben gepleegd hebben we als regio een dergelijke ruimte ingericht in Breda, zodat mensen niet in een politiecel belanden
- Verslavingspreventie	In het kader van de werkagenda gezondheid wordt onderzocht hoe we verslavingspreventie in Oosterhout kunnen versterken
- Waakvlamfunctie Wmo	Preventieve signaleringsfunctie vanuit Wmo begeleiding, zeer lichte begeleiding voor bijvoorbeeld mensen die al grote stappen naar zelfredzaamheid genomen hebben maar waar terugval een risico is
- Jeugdhulp	Oosterhout biedt algemene jeugdvoorzieningen en vrij en niet vrij toegankelijke jeugdhulpvoorzieningen om te zorgen voor een positief opgroei- en opvoedklimaat. Vroegsignalering en preventie van onder meer verslavings- en psychische problematiek zijn speerpunt
- Inclusie en anti-stigma op scholen	Binnen de vakken burgerschap en maatschappijleer wordt specifiek aandacht besteed aan discriminatie en omgaan met verschillen en stigmatisering
- Jonge mantelzorgers	We onderzoeken hoe we jonge mantelzorgers het beste kunnen ondersteunen, om te voorkomen dat zij overbelast worden en/of zelf (psychische) problematiek ontwikkelen
- sluitende aanpak 18-/18+	We onderzoeken op basis van bestaande casussen hoe een doorgaande lijn met passende zorg en ondersteuning bij de overgang naar volwassenheid geoptimaliseerd kan worden
- Meldpunt crisiszorg West-Brabant	Betreft een samenvoeging van diverse meldpunten om (crisis)meldingen rondom personen met een psychische kwetsbaarheid met zorgwekkend gedrag integraal en gestructureerd op te kunnen pakken
- Buurtbemiddeling	Lichtere vormen om overlastgevend situaties in de wijk te bespreken.
- Casuïstiek Overleg Jongeren in de Openbare Ruimte	
- Procesregisseurs sociaal domein	Regisseren vastgelopen complexe multiproblematiek casussen, waarin onder meer escalatie dreigt en/of een oplossing stagneert
- Casuïstiekoverleg maatschappelijke steunsystemen	Afstemmingsoverleg tussen onder andere zorg- en welzijnspartners, politie, Thuisvester en de gemeente over en met complexe zorgvragers en zorgmijders om te bepalen welke partner(s) het beste kunnen zorgen voor stabilisatie en herstel in casussen
- Zorg- en veiligheidshuis	Hier wordt complexe problematiek opgepakt die niet binnen enkel de zorg- of veiligheidsketen kan worden opgelost. Na een doorbraak wordt afgeschaald naar reguliere zorg